VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2023 lisätalousarvioesitys – Osasto 15

ATRO ANDERSSON, ERITYISASIANTUNTIJA
VALTIOVARAINVALIOKUNNAN VEROJAOSTO
21.02.2023

Lisätalousarvioesitys 2023

- Määrärahoja ehdotetaan lisättäväksi yhteensä **2,1 mrd. eurolla**, mistä **1,1 mrd. euroa kohdistuu valtionvelan korkomenoihin**.
- Edellä mainituista muutoksista johtuen vuoden 2023 lisätalousarvioesitys **lisää valtion nettolainanoton tarvetta 2,1 mrd. eurolla** ja valtion 2023 nettolainanotoksi arvioidaan noin 10,4 mrd. euroa.
- Budjetoidun valtionvelan määrän vuoden 2023 lopussa arvioidaan olevan noin 158 mrd. euroa, mikä on noin 56 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

LTAE:ssa olevia kokonaisuuksia

Asia		Milj. euroa
Sähköhyvitys ym.	• Takautuvasti maksettava sähköhyvitys + toimeenpano • Avustukset yhteisöllisille taloille ja kulttuurialan energiatuki	412 + 2,9 2,3 + 1,5
Maatalouden tukeminen	• Maatalouden ja vesiviljelyn ma. kustannustuki (sis. 1me siirto Ahvenanmaalle)	96
Ukrainan tukeminen	• PV:n kustannusten kattaminen • PVKEH 2023 materiaalihankintoihin valtuuden lisäys 702,3me (Ukrainan tukemisen korvaushankinnat) • v. 2023 aiheutuu menoja • EUMAM/Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (UM)	1,7 41,6 4,4
Nuorisorikollisuuden ehkäiseminen	• OM • SM • OKM	2,5 + 0,35 2,5 13,6
Hyvinvointialueiden rahoitus	• Valtionavustus hyvinvointialueiden toiminnan väliaikaisiin kustannuksiin • Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus • Vammaispalvelulain uudistus	350 150 5,6

Tuloarvioiden muutos, yht. -6 milj. euroa

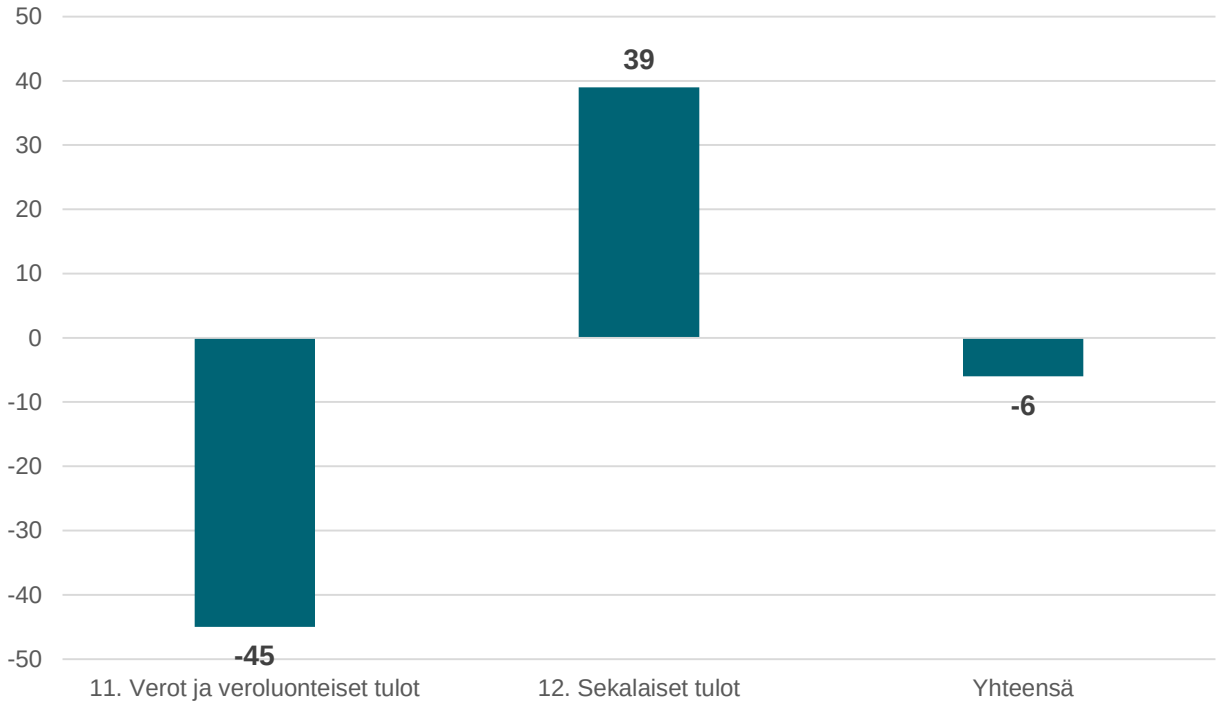

- Verotuloarviota vähennettäisiin 45 milj. eurolla.
  - Korkotulojen lähdevero +94 milj. euroa yleisen korkotason nousun kasvattaessa talletuksista kertyviä korkotuloja.
  - Varainsiirtovero -139 milj. euroa asunto- ja kiinteistökaupan arvon alentumisen vuoksi.

- Sekalaisten tulojen arviota korotettaisiin 39 milj. eurolla.
  - Merkittävin muutos: +33,1 milj. euroa johtuen Suomen Vientiluotto Oy:n vienti- ja alusluottojen korontasaustoiminnan korkohyvityksistä ja suojaustuloista.

Budjettitalouden tasapaino

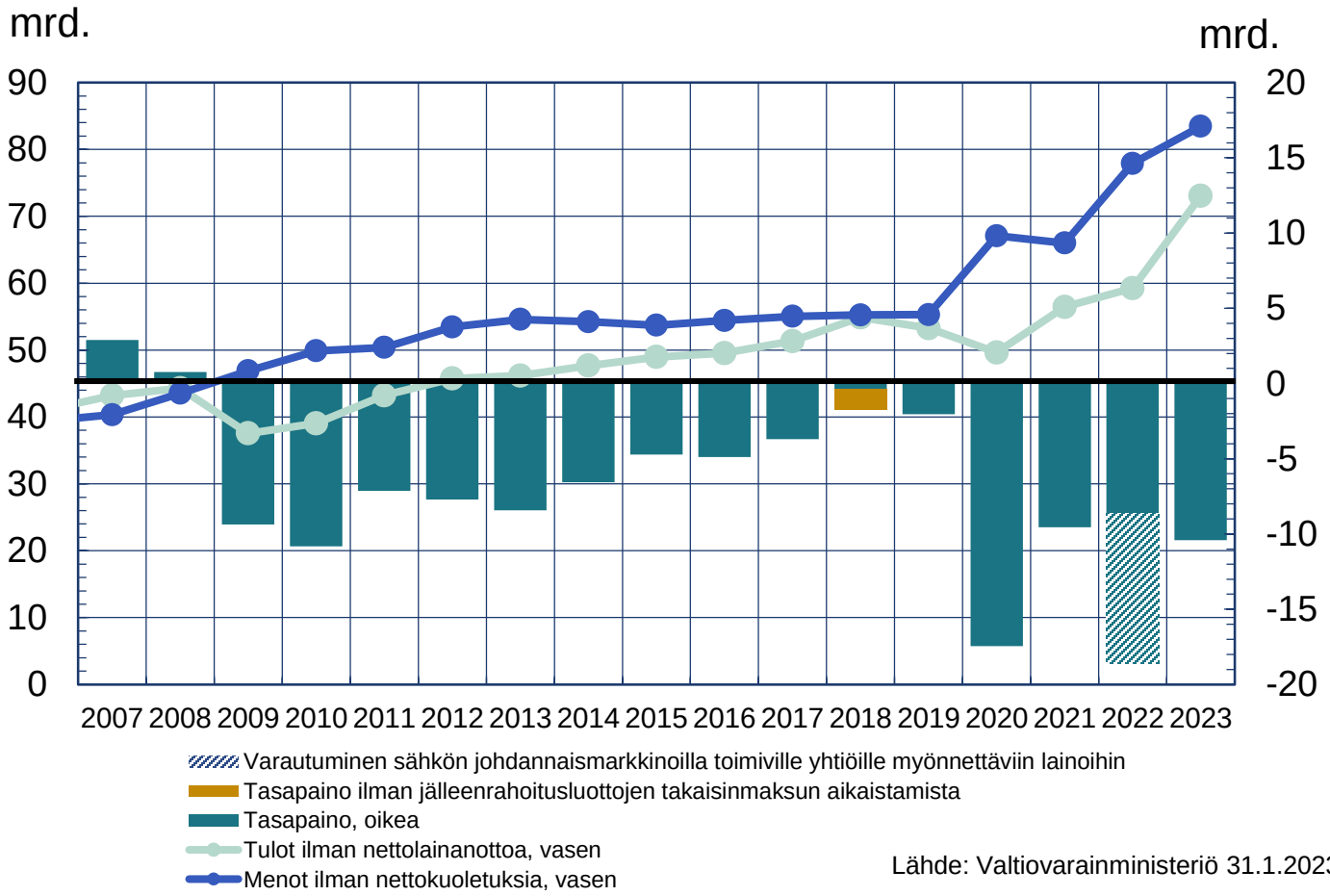

Lähde: Valtiovarainministeriö 31.1.2023

Tasapaino:

2017 (TP): -3,7 mrd. euroa

2018 (TP): -0,4 mrd. euroa

2019 (TP): -2,0 mrd. euroa

2020 (TP): -17,4 mrd. euroa

2021 (TP): -9,6 mrd. euroa

2022 (LTA 4): -18,6 mrd. euroa

2023 (LTAE): -10,4 mrd. euroa

Velanhoitokustannukset 1/2

- Pitkään jatkuneen poikkeuksellisen alhaisen korkotason aikakausi päättyi viime vuonna. Keskuspankkien harjoittamalla kevyellä rahapolitiikalla tuettiin talouden toipumista koronapandemiasta. Inflaation voimakas kiihtyminen mm. Venäjän Ukrainassa aloittaman sodan seurannaisvaikutusten myötä on pakottanut keskuspankit kiristämään rahapolitiikkaa tuntuvasti.
- Keskuspankkien ensisijainen tehtävä on turvata rahan arvon vakautta, johon liittyy esim. EKP:n tapauksessa asetettu kahden prosentin suuruinen inflaatiotavoite. Rahapolitiikan kiristyminen on näkynyt niin lyhyissä kuin pitkissäkin markkinakoroissa erityisesti viime vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.

Velanhoitokustannukset 2/2

- Vuonna 2022 alkuperäisessä talousarviossa korkomenoiksi ennakoitiin vain noin 0,5 mrd. euroa. Kuluvana vuotena velanhoitomenojen ennakoidaan nousevan noin 2,5 mrd. euroon. Korkotason nousun vaikutukset välittyvät viiveellä valtionvelasta aiheutuviin korkomenoihin.
- Yleisen korkotason muutosten lisäksi valtion velanhoitomenoihin vaikuttaa myös sijoittajien vaatima maakohtainen riskipreemio, joka heijastelee riskejä, joita valtion velkakirjoihin katsotaan liittyvän.
- Suomen tapauksessa korkoero Saksaan on Ukrainan sodan seurauksena kasvanut hieman mutta säilynyt suhteessa moniin muihin verrokkimaihin lähes ennallaan. Valtion velanhoitomenojen kasvussa on siten tähän mennessä ollut suurimmalta osin kyse yleisen korkotason nousun vaikutuksista. Lisäksi alijäämien mittaluokka vaikuttaa korkomenoihin

Valtion markkinakorot ajalla 1.1.2019 – 17.2.2023

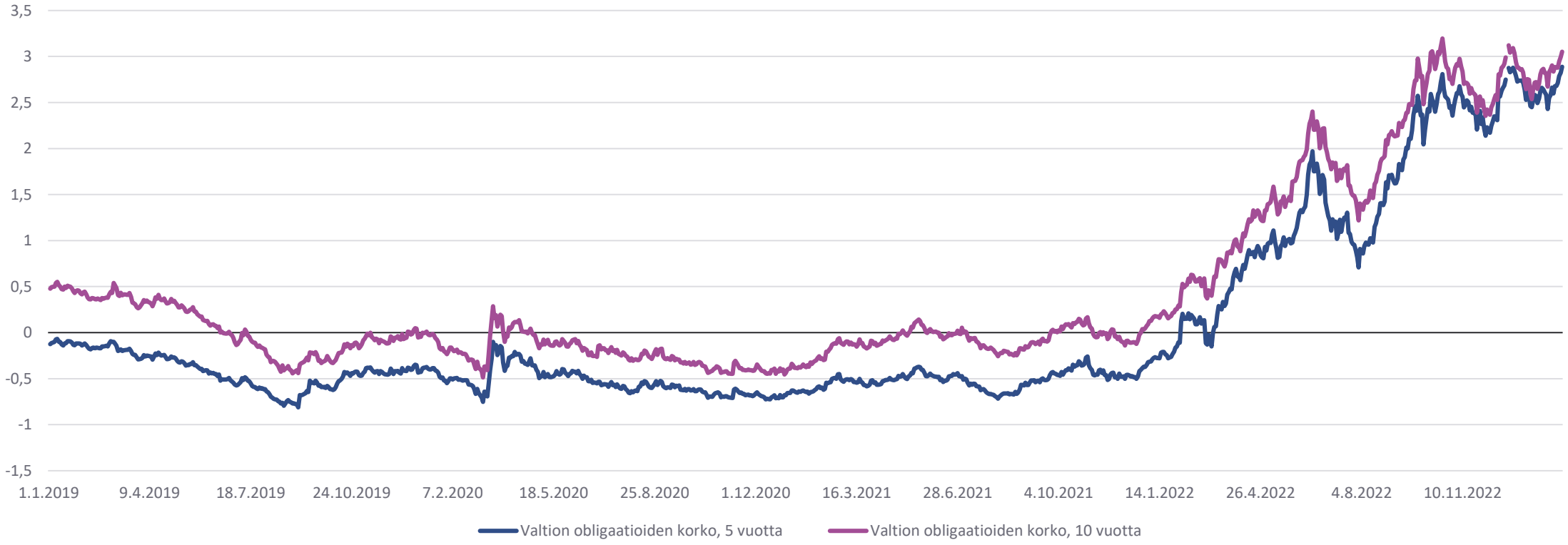

Budjetin korkomenoarviot eri ajankohtina

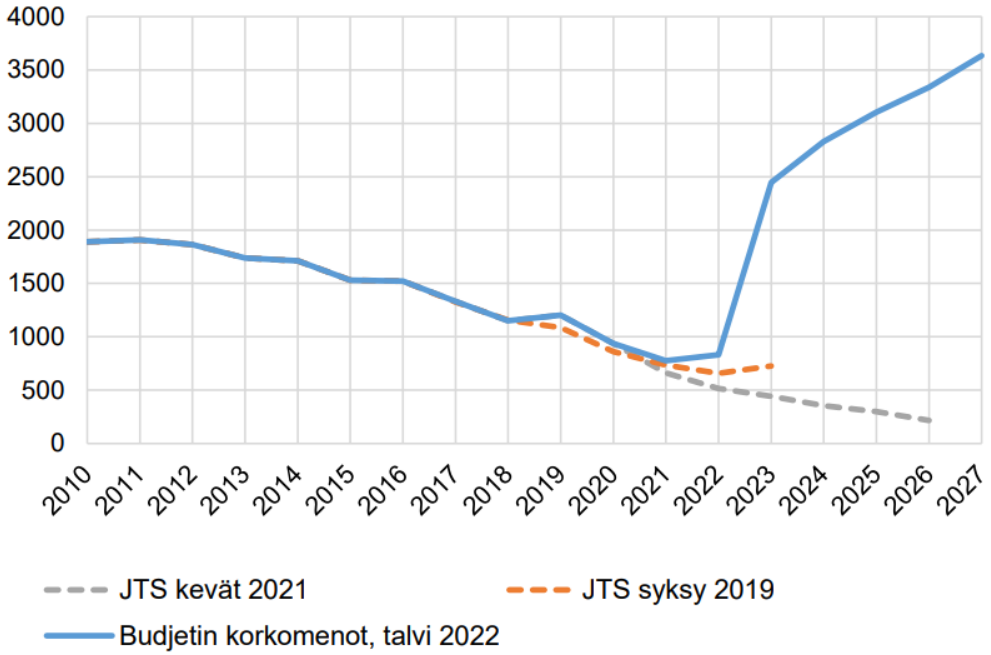

milj. euroa	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Budjetin korkomenot, talvi 2022	**936**	**776**	**832**	**2447**	**2830**	**3104**	**3339**	**3634**
JTS kevät 2021	936	661	517	441	354	300	216	
JTS syksy 2019	860	735	658	726				